

עם עין אחת פקוחה למזרח: כך הטלטה בסוריה עלולה לסכן את ישראל

01.12.2024 | ד"ר יוסי מנשרוף written by

חוגי המורדים הג'האדיסטים בסוריה זיהו את ההזדמנות שנוצרה להם עם סיום המלחמה בלבנון, ששחקה את כוחם של איראן וחזבאללה, וההסתבכות של הרוסים במלחמת אוקראינה.

פרוץ קמפיין הכיבושים מיד עם שוך הקרבות בלבנון, דחף את טהראן להצהיר שמדובר במזימה ישראלית שנועדה לכסות על "התבוסה הישראלית בלבנון". אבל לאמיתו של דבר, טהראן היתה מתייגת ממילא את המורדים כעושי דברם של ישראל וארה"ב, במסגרת התרת דמם וקידום מלחמת החורמה נגדם. המצוקה שמסדרת טהראן, שכבר הספיקה לאבד עם פרוץ הלחימה בחלב את מפקד כח קדס בגזרת חלב, כימורת' פור-האשמי שנהרג מאש המורדים, היא אותנטית.

הסיוע הרוסי אינו יכול לשנות מהותית את שדה הקרב מכיוון שאין די בהתקפות מהאוויר כדי לשנות את מגמת ההתקדמות ולבלום את ההישגים המהירים של חוגי המורדים. לכן, קרוב לוודאי שאיראן תשגר בקרוב כוחות ממערך השלוחים שלה, בדגש על חזבאללה, פאטמיון (אפגנים), זינביון (פקיסטנים), מליציות עיראקיות, בליווי כח קדס.

מלחמת האזרחים בסוריה מתחדשת בעיתוי מאוד לא נוח עבור ציר ההתנגדות: חזבאללה ואיראן מתאוששים מהמלחמה ונערכים לשקם את חזבאללה, שמלקק את פצעיו וצריך "להמציא עצמו מחדש", עם שדרת פיקוד ושליטה, מועצת ג'האד (המטכ"ל של חזבאללה) ואיוש תפקידים בכירים שהתפנו בצוק העיתים. לפי המדווח, אסד נמצא במוסקבה.

ההתפתחויות המהירות בשדה הקרב מצריכות את שובו לדמשק לניהול המלחמה. לא ברור אם חזר בטיסה שתועדה הלילה ממוסקבה לדמשק. נראה שהוא נאלץ להישאר במוסקבה לפי שעה, ייתכן מאחר וחזרתו לדמשק כרוכה בסיכון ביטחוני האישי.

בינתיים פוטין פיטר את מפקד הכוחות הרוסים בסוריה, הגנרל סרגיי קיסל, מה שעשוי להעיד על הלחץ שבו שרויים גם הרוסים בסוריה ועל הכעס של פוטין מההצלחות של המורדים. גם הביקור הבהול שיקיים מחר שר החוץ האיראני עראקצ'י באנקרה מעיד על מהלכים דחופים שטהראן מנסה לקדם מול תורכיה בהקשר הזה.

ערעור היציבות היחסית שהושגה בסוריה מאז שוך מלחמת האזרחים ב-2018, מאיים על אינטרסים אסטרטגיים של איראן במרחב הסורי. מלבד האיום על המשך שלטונו של אסד, ההישגים שנחלים חוגי המורדים בגזרת חלב-חמאה, מאיימים גם על מרחב אל-קוציר (הסמוך לגבול לבנון-סוריה), שאיראן וחזבאללה הקיזו דם רב כדי לכבוש אותו ב-2013, לאחר שנפל אז לידי המורדים.

במרחב האסטרטגי הזה, מיקם חזבאללה מחסני אמל"ח בשאיפה להרחיקם מהישג ידה של ישראל, אך הם הותקפו בכל זאת במהלך המלחמה במסגרת האסטרטגיה הישראלית להדק את הלחץ על חזבאללה. בנוסף, חשיבותו של האזור הזה נובעת מהיותו נקודה חשובה במסדרון הקרקעי מאיראן ללבנון, והיותו שטח חולש במרחב.

הדבר הכי דחוף לישראל כעת הוא לוודא שטהרן לא תנצל את חידוש מלחמת האזרחים לצרכיה: יש לפקוח עין שטהרן לא תשתמש, שוב, בסהר האדום האיראני כדי להבריח אמל"ח ללבנון דרך סוריה, בחסות מלחמת האזרחים המתחדשת.

הסהר האדום האיראני מחזיק ברקורד עשיר של סיוע לכח קדס, וכבר שימש את טהראן להבריח אמל"ח לחזבאללה בעיצומה של מלחמת לבנון השנייה, וכן שימש אותה להברחות אמל"ח לסוריה, עיראק, תימן, בחריין ואף לוב. עוד בהקשר הישראלי: אין לשכוח שהמורדים הם קואליציה של כוחות ג'האדיסטים, לכן האינטרס הישראלי כרגע הוא להתיש את חזבאללה ואת איראן במלחמת האזרחים בסוריה, וכמובן לדאוג שחידוש הלחימה גם בדרום רמה"ג הסורית לא יגלוש לישראל.

פורסם בישראל היום, בתאריך 01.12.2024.

****הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.****